

NIEUWSBRIEF HEEMKUNDEKRING SCHIJNDEL

september 2026

Voorwoord

Beste leden,

In deze Nieuwsbrief blikken we terug op een aantal mooie activiteiten die we als heemkundekring de afgelopen maanden hebben georganiseerd. Onze werkgroepen zijn het hele jaar door actief, veelal achter de schermen maar op veel momenten laten we ook aan het publiek zien waar we ons mee bezig houden. En dat zult u zeker ervaren tijdens de Cultuurhistorische Dagen op 10 en 11 oktober in de Schaapskooi. Onze Archeologische werkgroep is ruim anderhalf jaar bezig geweest met de voorbereidingen van deze twee dagen. Ik kan u aanbevelen om dit weekend, eventueel met uw kinderen of kleinkinderen, een bezoek te brengen aan de Schaapskooi. Het is een evenement voor jong en oud en zeer de moeite waard! In deze nieuwsbrief leest u hier meer over.

Bernadette Keetels
secretaris

Ledenadministratie

Nieuwe leden

Sinds de Nieuwsbrief van mei 2026 mochten we de volgende nieuwe leden verwelkomen: Ferry Tausch, Jeroen Habraken, Rinie en Hannie Habraken, Jan van Kronenburg, Renè en Hilma van Rozendaal, Marjo v.d. Meerakker, Ad v.d. Oetelaar, Freek Heesakkers, Clara van Genugten, Mevr. G.A. Stroomer-van de Broek, Jan Pijnenborgh (allen uit Schijndel) en Leo van Roessel (uit Geldermalsen).

Overleden in 2026

Helaas hebben we afscheid moeten nemen van een aantal leden die van ons zijn heengegaan. Dat zijn: Wil Bolwerk, Gijs van Aken en Bert Broeren. Wij wensen de families heel veel sterkte.

Lezing '2 Eeuwen Koninklijke handboogvereniging Amicitia'

Maandag 15 juni heeft Wim van Uden (lid Heemkundekring Schijndel) zijn toehoorders meegenomen in de geschiedenis van de handboog en het handboogschieten in het algemeen en die van de Koninklijke handboogvereniging Amicitia uit Schijndel in het bijzonder.

In zijn lezing ging Wim niet alleen in op het wel en wee van de handboogvereniging, maar ook van een aantal families uit Schijndel die in de 19e en 20e eeuw een belangrijke rol hebben gespeeld bij Amicitia, zoals de families Bolsius, Kooijmans, Van Liempd, van Thiel, Keetels en Van Uden.

Toehoorders konden na afloop het boek '2 eeuwen Koninklijke handboogvereniging Amicitia', al dan niet gesigneerd door Wim, aanschaffen.

Nieuwe attentiestenen

U zult ze vast regelmatig hebben zien liggen, de 50 x 50 cm tegels op verschillende plekken in Schijndel die het verhaal van het dorp, van Dillisdorp tot aan Café Den Bras vertellen. Op iedere steen staan historische hoogtepunten, aangevuld met feiten en korte weetjes. Het concept is destijds bedacht door architect Steven Woudstra. Op advies van de Heemkundevereniging Schijndel zijn er sinds mei nu vijf nieuwe exemplaren bij gekomen. Ze zijn geplaatst bij het oude gemeentehuis, het voormalige Citytheater, de Boschwegse kerk, de voormalige Mariaschool aan de Pastoor van Erpstraat en bij de voormalige Landbouwschool aan de Hoofdstraat 37. Vooral de verdwenen gebouwen krijgen daarmee opnieuw een zichtbare plek in het dorp. Daarnaast zijn 10 bestaande stenen vervangen omdat ze beschadigd waren. De financiële ondersteuning voor zowel de vervanging als de nieuwe stenen wordt geregeld door Stichting SOS700. Namens onze heemkundekring zijn bij de uitvoering van het project onder anderen Henk van den Brand, Berry Dekkers, Henk Beijers en Hens van Schie betrokken geweest. Wilt u meer weten over de attentiestenen kijk dan op www.historisch-schijndel.nl

Hartemèrt

Ook dit jaar stond Heemkundekring Schijndel met een kraam op Hartemèrt. We hebben voor een mooi bedrag aan overtallige boeken verkocht maar de nadruk lag dit jaar vooral op de promotie van de Cultuurhistorische Dagen op 10 en 11 oktober. De Archeologische werkgroep was helemaal in stijl aanwezig en de nieuwe flyers werden met veel enthousiasme uitgedeeld én ontvangen.

Excursie 2026

Dinsdagmorgen 8 september j.l. verzamelde een aantal van onze leden zich weer om een volle bus te vormen op het evenementen terrein te Schijndel. Dit jaar was er gekozen voor een gezamenlijke reis, die zich begaf naar het Boerenbondsmuseum te Gemert. Ondanks de korte trip zat de sfeer er al snel goed in en door de toelichting over de historie van Gemert was het gezelschap al grondig geïnformeerd voor aanvang. Bij aankomst was er natuurlijk de gebruikelijke koffie/thee en dit keer gebak met boeren jongens, een specialiteit van het huis. Daarna werd de groep gesplitst, waarvan een gedeelte meeding met de rondrit in de tram “de Goede Moordenaar” en het ander gedeelte de rondleiding door het museum zelf ging maken. De tram met een uitstekende gids Simon van Wetten, bracht ons via het Esdonks Kapelletje naar het welbekende Handel, alwaar we de kerk en het processiepark bezochten. Bijna een complete bedevaart. Op de terugweg naar het museum zijn alle weggkappellen (keskes) toegelicht.

Rond het middag uur kwamen beide groepen weer bij elkaar voor een

gezamenlijk Brabantse lunch, met o.a. zure zult, kantjes en vers gebakken worst.

Voor vele een herinnering aan vroeger thuis.

In de middag gingen de groepen in omgekeerde volgorde op pad, waarbij de rondleiding in het museum startte bij het geboortehuis van pater van den Elsen, de grondlegger van diverse coöperaties. Van weverij, kruidenierswinkel, café, klompenmakerij, mandenmakerij, schooltje, zuivelfabriek, kortgevel boerderij, houtzagerij en als laatste bij de N.C.B destructor, eindigde onze middag op de brink met een verfrissend drankje. Na de ideale weersomstandigheden op de dag keerde het gezelschap huiswaarts. Voldaan en ook voorzien van veel herinneringen aan het roomse leven, terug van een reis naar een Brabants dorp anno 1900.

Hopelijk mogen wij u volgend jaar ook weer begroeten.

Werkgroep Historische Geografie

Vol trots kunnen wij jullie mededelen dat onze werkgroep er in geslaagd is om in een tijdsbestek van slechts 15 maanden, de complete kaart van Schijndel 1832 te digitaliseren.

Alles met naam, beroep, toponiem en het soort percelen en gebouwen van iedere eigenaar, in vergelijking met de originelen van de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel. In te zien, te zoeken, kopiëren, pop-up met eigenschappen, legenda en achtergrondlagen op deze website: www.historischegeografiebrabant.nl

Nu deze belangrijke 1e fase is afgerond, kan deze verder worden uitgebreid in de tijd, totdat we uiteindelijk in de 21e eeuw belanden.

Daarnaast gaat de werkgroep Genealogie kijken hoe deze website gekoppeld kan worden aan stambomen. Kortom een werkgroep met toekomst.

Dit alles was niet mogelijk geweest dankzij de tomeloze inzet van onze vrijwilligers, die we zeker hierbij met naam willen noemen: Carlos Opdenoordt, Wil van de Ven, Henk van Osch en Ruud Hemelaar.

Ga je maar eens verdiepen in onze prachtige gemeente.

Indien je interesse gewekt is om onze werkgroep te versterken, neem contact op via onderstaand adres.

Coördinator HGW namens HKS

Frans van de Veerdonk

HG@heemkundekringschijndel.nl

Demonstratie en historie bij molen De Pegstukken

Molen De Pegstukken was zaterdag 12 september tijdens de Open Monumentendag volop in bedrijf. Bezoekers konden de monumentale molen bezichtigen en er stonden verschillende activiteiten op het programma zoals een demonstratie klompen maken. In de molen werden films en oude foto's getoond over het klompenmakersvak en de Schijndelse molens. Onze Audiovisuele werkgroep heeft hier een mooie bijdrage aan geleverd.

Cursus Skinlelogie

Dinsdag 27 oktober gaat de cursus Skinlelogie weer van start.

De cursus omvat 6 dinsdagavonden met als onderwerpen:

- Geologie door Sjors vd Greef
- Archeologie door Gerard van Kaathoven en Ruud Hemelaar
- Historie van Schijndel door Johan van Geffen
- Industrie van Schijndel door Johan van Geffen
- De bevrijding van Schijndel door Dirk Paagman
- SchijndelWiki door Jo vd Aa.

Ook dit jaar was de belangstelling weer erg groot en is de cursus inmiddels vol geboekt!

Foto Bas Ulehake: uitreiking certificaten cursus Skinlelogie 2025

Cultuurhistorische Dagen 10 en 11 oktober

Wij nodigen u van harte uit om dit weekend een bezoek te brengen aan de Cultuurhistorische Dagen bij de Schaapskooi, Martemanshurk 12 in Schijndel.

Openingstijden en vervoer

Deze heemmanifestatie zal worden geopend door Burgemeester van Rooij van Meierijstad en gedeputeerde Maes van de provincie Noord-Brabant. De openingstijden zijn op zaterdag 10 oktober van 11:00 tot 17:00 uur en op zondag 11 oktober van 10:00 tot 16:30 uur. De toegang is gratis en vanwege de verwachte drukte wordt bezoekers geadviseerd om op de fiets te komen.

Programma voor volwassenen

- Alle Heemkundige verenigingen van Meierijstad zullen aanwezig zijn met een expositie van vondsten uit hun eigen kern. Bezoekers kunnen ook hun eigen vondsten meebrengen om ze te laten determineren
- Er zijn diverse re-enactment gezelschappen te aanschouwen: o.m. bewoners Steentijd en Middeleeuwen, Romeinen en soldaten uit WOII
- Er worden demonstraties gegeven met detectie-apparatuur die wordt gebruikt bij professionele opgravingen

De gebroeders Kennis komen hun wereldvermaarde reconstructies van schedels tonen (Ötzi en het meisje van Yde).

Aanvullend programma voor kinderen

Zelf zoeken naar schatten met een metaaldetector en botten opgraven
Boogschieten
Sieraden maken zoals de Germanen en Kelten dat deden
Schrijven met een ganzenveer
Vuur leren maken zonder lucifers of aansteker
Theater, waarzegster
Op de foto met historische figuren als Romeinen, Middeleeuweners en soldaten
En nog veel meer.

Sponsors

De cultuurhistorische dagen zijn georganiseerd met financiële support van de gemeente Meierijstad, Het Groene Woud, Cultuurfonds Brabant, Brabants Heem, Den Ouden Bodac, Gebroeders van Aarle, Plus Bertrams en Stichting Ondernemers Schijndel.

Lezingen en activiteiten

Lezingen en activiteiten	
5 oktober	Lezing 'De keerzijde van de medaille'; spreker Marco Kroon. Uitverkocht!

	Lezingen en activiteiten
10 en 11 okt.	Cultuurhistorische dagen bij de Schaapskooi
27 oktober	Start cursus Skinlelogie
9 november	Lezing 'De cultuur in Noordelijk Brabant in de 16e eeuw'; spreker Prof. Dr. Arnoud Jan Bijsterveld
14 december	Lezing 'Moord Brabant; over de duistere kant van de gezelligste provincie van Nederland!'; spreker Patrick Timmermans

[Heemkundekring Schijndel](#)

HEEMKUNDEKRING
Schijndel

Heeft u nieuws dat u wilt delen, opmerkingen of suggesties voor de Nieuwsbrief neem dan contact op met:

secretariaat@heemkundekringschijndel.nl